হিচাপশাস্ত্ৰ

বিত্তীয় হিচাপকৰণ

প্ৰথম খণ্ড

উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বাৰ্ষিকৰ পাঠ্যপুথি

অসম উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষা সংসদ

ৰাষ্ট্ৰীয় শৈক্ষিক গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদৰ পাঠ্যপুথিৰ আধাৰত

HISAP SASTRA (PART-I) : *A textbook on Accountancy, for Class XI in Assamese, prepared by National Council of Educational Research and Training (NCERT), New Delhi, translated/approved by Assam Higher Secondary Education Council and published by the Assam State Textbook Production and Publication Corporation Ltd. (ASTPPC), Guwahati after having copyright permission from the NCERT, New Delhi.*

FREE TEXTBOOK

মূল সংস্কৰণ-
© ৰাষ্ট্ৰীয় শৈক্ষিক গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদ

অধিগৃহীত-
© অসম উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষা সংসদ,২০১০

সৰ্বস্বত্ব সংৰক্ষিত

❖ প্ৰকাশকৰ অনুমতি অবিহনে এই প্ৰকাশনৰ যিকোনো অংশৰ ছপা কৰা কাৰ্য অথবা ইলেকট্ৰ'নিক মাধ্যম, যান্ত্ৰিক মাধ্যম, ফটো প্ৰতিলিপি, ৰেকৰ্ডিং নাইবা আন কোনো উপায়েৰে পুনঃপদ্ধতিৰ সহায়ত ইয়াৰ সংগ্ৰহকৰণ অথবা সংৰৰ্ধন কৰাটো নিষিদ্ধ।

প্ৰথম প্ৰকাশ ঃ ২০১০
দ্বিতীয় প্ৰকাশ ঃ ২০১৮
তৃতীয় প্ৰকাশ ঃ ২০১৯
চতুৰ্থ প্ৰকাশ ঃ ২০২০
পঞ্চম প্ৰকাশ ঃ ২০২২ (সংশোধিত সংস্কৰণ)

মুদ্ৰণ ঃ 70 জি এছ্ এম

বেটুপাত ঃ 165 জি এছ্ এম

বেটুপাত শিল্পী ঃ সঞ্জীৱ বৰা

প্ৰকাশক ঃ অসম চৰকাৰৰদ্বাৰা বিনামূলীয়াকৈ বিতৰণৰ বাবে অসম ৰাজ্যিক পাঠ্যপুথি প্ৰণয়ন আৰু প্ৰকাশন নিগম লিমিটেডৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত পাঠ্যপুথি।

প্ৰণয়ন ঃ অসম উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষা সংসদ, বামুণীমৈদাম, গুৱাহাটী

মুদ্ৰক ঃ ব্ৰহ্মপুত্ৰ অফচেট
এম চি ৰোড, গুৱাহাটী-৩

Chief Minister
Message pages

ভূমিকা

বৰ্তমান যুগটি হৈছে গোলকীয় যুগ আৰু এই যুগৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত পৃথিৱীৰ প্ৰত্যেকখন দেশে প্ৰতিদিনে ইখনে সিখনৰ লগত বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত ওতপ্ৰোতভাৱে জড়িত হৈ পৰিছে। অকল ব্যৱসায় বাণিজ্যৰ ক্ষেত্ৰখনতেই নহয়; বিজ্ঞান, গৱেষণা আৰু সভ্যতাৰ মূল্যবোধৰ প্ৰগতিত সমগ্ৰ বিশ্বখনেই এখন গোলকীয় গাঁৱত পৰিণত হৈছে আৰু সমগ্ৰ মানৱ সমাজৰ ভৱিষ্যৎ এক উমৈহতীয়া বিষয় হৈ পৰিছে ।

শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰখনত এই গোলকীয় যুগৰ যথেষ্ট প্ৰভাৱ পৰিছে । এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ হেঁচা হৈছে জ্ঞানৰ সীমাৰেখাত ৰৈ যোৱা খালী ঠাইবিলাক পূৰ্ণ কৰি যিমান পাৰি দ্ৰুতভাৱে অৱতীৰ্ণ হোৱা আৰু তাৰ পাচতো জ্ঞানৰ সীমাৰেখাত এই গতি অব্যাহত ৰখা । নিত্য নতুন অধ্যয়নৰ ক্ষেত্ৰ মুকলিৰ বাবে শৈক্ষিক অনুষ্ঠানবোৰৰ পাঠ্যক্ৰমৰ সমীক্ষণ কৰিবলৈ আমাৰ দেশত এক বৃহৎ আন্দোলন আৰম্ভ হৈছে। ৰাষ্ট্ৰীয় শৈক্ষিক গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদ আৰু বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ লেখীয়া গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানবোৰত জ্ঞানৰ সীমান্তক পৰ্যালোচনা কৰা হৈছে, যাতে নতুন পাঠ্যক্ৰম আৰু পাঠ্যসূচী প্ৰৱৰ্তন কৰিব পৰা যায়, যিয়ে ছাত্ৰ সমাজক উচ্চ মানদণ্ডত যিমান পাৰি সোনকালে অধিষ্ঠিত কৰিব আৰু আগত দশকবোৰৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় জ্ঞানৰ উন্মেষ ঘটাবলৈ দ্ৰুততাৰে খোজ দিয়াত সহায়ক হ'ব ।

অৰ্থনীতিৰ বিশ্বায়ন, তথ্য প্ৰযুক্তিৰ নিত্য নতুন উদ্ভাৱন আৰু উৎপাদন প্ৰক্ৰিয়াত নতুন প্ৰযুক্তিৰ ব্যৱহাৰৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত ৰাষ্ট্ৰীয় শৈক্ষিক গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদে ২০০৫ বৰ্ষত প্ৰথম শ্ৰেণীৰ পৰা দ্বাদশ শ্ৰেণীলৈ নতুন ৰাষ্ট্ৰীয় পাঠ্যক্ৰমৰ গাঁথনি (National Curriculum Framework, 2005 or NCF 2005) প্ৰস্তুতি কৰি উলিয়াইছে। এই গাঁথনিটোৱে উচিত উন্নয়নৰ বিষয় আৰু আন আন সামাজিক প্ৰসংগসমূহ সামৰি ৰাজ্যসমূহৰ পাঠ্যক্ৰম, পাঠ্যসূচী, শিক্ষণ শিকন সামগ্ৰী আৰু শিক্ষকৰ অভিযোজিত আদান-প্ৰদান কৌশলৰ বাবে অৰ্হতা বৃদ্ধি কৰিবলৈ এটা আধাৰ আগবঢ়াইছে। ৰাষ্ট্ৰীয় শৈক্ষিক গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদে পাঠ্যসূচী প্ৰস্তুত কৰাৰ উপৰি নতুন পাঠ্যক্ৰম অনুসৰি পাঠ্যপুথিৰ লেখীয়া মুদ্ৰণ আৰু অন্যান্য অমুদ্ৰণ (Non-printing) শিক্ষণ শিকন সামগ্ৰী (Materials) প্ৰস্তুত কৰি উলিয়াইছে। অসম উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষা সংসদে বিভিন্ন দিশ বিবেচনা কৰি এই সুবিধা গ্ৰহণ কৰিবলৈ আগবাঢ়িছে ।

উচ্চতৰ মাধ্যমিক খণ্ডৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকললৈ গুণগত শিক্ষা আগবঢ়োৱাৰ লগতে যুগৰ প্ৰয়োজনীয়তা পূৰাবলৈ শিক্ষা সংসদে সময়ে সময়ে ইয়াৰ পাঠ্যক্ৰম আৰু পাঠ্যসূচীৰ সংশোধন কৰি আহিছে । সৰ্বভাৰতীয় পাঠ্যক্ৰমৰ লগত ৰজিতা খুওৱাকৈ আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষা গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদে প্ৰস্তুত কৰি উলিওৱা ৰাষ্ট্ৰীয় পাঠ্যক্ৰমৰ গাঁথনি (NCF 2005)ৰ আধাৰত অসম উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষা সংসদে যথেষ্ট পৰ্যালোচনাৰ অন্তত শেহতীয়াকৈ পাঠ্যক্ৰমৰ সংশোধন কৰিছে ।

বিশেষতঃ বিভিন্ন বিশেষজ্ঞ সমিতিৰ বৈঠকৰ পৰামৰ্শ তথা সংসদৰ সভাত হোৱা আলোচনাৰ সিদ্ধান্তমৰ্মে ৰাষ্ট্ৰীয় শৈক্ষিক গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদে ৰাষ্ট্ৰীয় পাঠ্যক্ৰম গাঁথনি ২০০৫ (NCF-2005) ৰ আধাৰত প্ৰস্তুত কৰি উলিওৱা ১২ টা ঐচ্ছিক বিষয় আৰু মূল ইংৰাজী বিষয়ৰ পাঠ্যসূচী আৰু পাঠ্যপুথি উচ্চতৰ খণ্ডত প্ৰৱৰ্তন কৰিবলৈ লোৱা হৈছে । সেই মৰ্মে ইংৰাজী মাধ্যমৰ পাঠ্যপুথিসমূহ অসমীয়া আৰু বাংলা মাধ্যমৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ চাহিদা পূৰাবলৈ বিশেষজ্ঞ ব্যক্তিৰ দ্বাৰা অনুবাদ কৰোৱা হৈছে। অনুবাদক তথা সম্পাদক সমিতিৰ সদস্যসকল আৰু সমন্বয়কসকলৰ অৰিহণাৰ বাবে তেখেতসকলৰ শলাগ লৈছোঁ। অক্ষৰ বিন্যাসক, আৰ্হি পাঠক আৰু ছপাশালৰ কৰ্মীসকলক ছপাৰ উপযোগী কৰি পাঠ্যপুথি প্ৰস্তুত কৰি দিয়াৰ বাবে ধন্যবাদ জনাইছোঁ। আমাৰ এই কাৰ্য তেতিয়াহে সফল হ'ব যেতিয়া ছাত্ৰ সমাজৰ প্ৰভূত উপকাৰ হ'ব। বিজ্ঞজনৰ পৰা গঠনমূলক দিহা-পৰামৰ্শ সাগ্ৰহেৰে আশা কৰিলোঁ যাতে পৰৱৰ্তী তাঙৰণসমূহ উন্নত ৰূপত আগবঢ়াব পৰা যায়।

সচিব
অসম উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষা সংসদ

বামুণীমৈদাম
গুৱাহাটী-২১

কৃতজ্ঞতা

ৰাষ্ট্ৰীয় শৈক্ষিক গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদ, নতুন দিল্লীয়ে এই পাঠ্যপুথিখন অনুবাদৰ বাবে তথা উচ্চতৰ মাধ্যমিক স্তৰত পাঠ্যপুথি হিচাপে ব্যৱহাৰৰ বাবে অসম উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষা সংসদক অনুমতি প্ৰদান কৰিছে। অসম উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষা সংসদে ইয়াৰ বাবে আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছে।

সচিব

TEXTBOOK DEVELOPMENT COMMITTEE

CHAIRPERSON, ADVISORY COMMITTEE FOR TEXTBOOKS IN SOCIAL SCIENCES AT UPPER PRIMARY LEVEL

Hari Vasudevan, Professor, Department of History, University of Calcutta, Kolkata

CHIEF ADVISOR

R.K. Grover, Professor, (Retd.), School of Management Studies, IGNOU, New Delhi.

MEMBERS

A. K. Bansal, Reader, PGDAV College, Nehru Nagar, New Delhi.

Amit Singhal, Lecturer, Ramjas College, Delhi University, Delhi.

Ashwini Kumar Kala, PGT Commerce, Hiralal Jain Senior Secondary School, Sadar Bazar, Delhi.

D.K. Vaid, Professor, Department of Education in Social Sciences and Humanities, NCERT, New Delhi.

Deepak Sehgal, Reader, Deen Dayal Upadhaya College, Delhi University, Delhi.

H.V. Jhamb, Reader, Khalsa College, Delhi University, Delhi.

Ishwar Chand, PGT Commerce, Government Sarvodaya Bal Vidyalaya, West Patel Nagar, New Delhi.

K. Sambasiva Rào, Professor, Department of Commerce, Andhra University, Visakhapatnam.

M. Srinivas, Professor, Department of Commerce, College for Women, Osmania University, Hyderabad.

P.K. Gupta, Reader, Department of Management Studies, Jamia Millia Islamia, New Delhi.

Rajesh Bansal, PGT Commerce, Rohtagi A.V. Senior Secondary School, Nai Sarak, Delhi.

S.K. Sharma, Reader, Khalsa College, Delhi University, Delhi.

S.S. Sehrawat, Assistant Commissioner, Kendriya Vidyalaya Sangathan, Chandigarh.

Savita Shangari, PGT Commerce, Gyan Bharati School, Saket, New Delhi.

Shiv Juneja, PGT Commerce, Nirankari Boys Senior Secondary School, Paharganj, Delhi.

Sushil Kumar, PGT Commerce, Government Sarvodaya Bal Vidyalaya, Kailash Puri, Delhi.

Vanita Tripathi, Lecturer, Department of Commerce, Delhi School of Economics, Delhi University, Delhi.

MEMBER-COORDINATOR

Shipra Vaidya, Reader, Department of Education in Social Sciences and Humanities, NCERT, New Delhi.

অসমীয়া অনুবাদ সমিতি

অনুবাদক সকল ঃ

- ৰাম অৱতাৰ সাৰদা, অৱসৰপ্ৰাপ্ত প্ৰবক্তা, বি:এইচ্: মহাবিদ্যালয়, হাউলী।
- চেনীৰাম বৈদ্য, প্ৰবক্তা, বাণিজ্য বিভাগ, নগাঁও মহাবিদ্যালয়, নগাঁও।
- ৰমেন বৰ্মণ, প্ৰবক্তা, হিচাপশাস্ত্ৰ বিভাগ, গুৱাহাটী কমাৰ্চ কলেজ, গুৱাহাটী।
- যুগলকিশোৰ বৰ্মণ, প্ৰবক্তা, হিচাপশাস্ত্ৰ বিভাগ, গুৱাহাটী কমাৰ্চ কলেজ, গুৱাহাটী।
- হৰি প্ৰসাদ কলিতা, প্ৰবক্তা, হিচাপশাস্ত্ৰ বিভাগ, ৰাধাগোবিন্দ বৰুৱা মহাবিদ্যালয়, গুৱাহাটী।
- জ্যোতিষ গোস্বামী, প্ৰবক্তা, হিচাপশাস্ত্ৰ বিভাগ, দিশপুৰ মহাবিদ্যালয়, গুৱাহাটী।
- দীপক চক্ৰবৰ্ত্তী, প্ৰবক্তা, হিচাপশাস্ত্ৰ বিভাগ, ৰাধাগোবিন্দ বৰুৱা মহাবিদ্যালয়, গুৱাহাটী।
- প্ৰাণজিৎ কুমাৰ নাথ, প্ৰবক্তা, হিচাপশাস্ত্ৰ বিভাগ, গুৱাহাটী কমাৰ্চ কলেজ, গুৱাহাটী।
- ভূমিধৰ কছাৰী, স্নাতোকত্তৰ শিক্ষক, বাণিজ্য, ৰেলৱে উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়, মালিগাঁও, গুৱাহাটী।
- বিজয় কলিতা, প্ৰবক্তা, হিচাপশাস্ত্ৰ বিভাগ, কে: চি: দাস বাণিজ্য মহাবিদ্যালয়, গুৱাহাটী।
- বিপুল কলিতা, প্ৰবক্তা, হিচাপশাস্ত্ৰ বিভাগ, কে: চি: দাস বাণিজ্য মহাবিদ্যালয়, গুৱাহাটী।
- মনোজ কেডিয়া, প্ৰবক্তা, হিচাপশাস্ত্ৰ বিভাগ, কে: চি: দাস বাণিজ্য মহাবিদ্যালয়, গুৱাহাটী।
- মজিদুল আহমেদ, প্ৰবক্তা, তথ্য আৰু প্ৰযুক্তি বিভাগ, গুৱাহাটী কমাৰ্চ কলেজ, গুৱাহাটী।
- নব কুমাৰ তালুকদাৰ, প্ৰবক্তা, তথ্য আৰু প্ৰযুক্তি বিভাগ, গুৱাহাটী কমাৰ্চ কলেজ, গুৱাহাটী।
- সীমান্ত শৰ্মা, প্ৰবক্তা, কম্পিউটাৰ বিজ্ঞান বিভাগ, এচ্: বি: এম্: এচ্: মহাবিদ্যালয়, শুৱালকুছি।

সমন্বয়কঃ

- বিজন বিহাৰী দাম, মুৰব্বী প্ৰবক্তা, হিচাপশাস্ত্ৰ বিভাগ, গুৱাহাটী কমাৰ্চ কলেজ, গুৱাহাটী।

সম্পাদনাঃ

- বিজন বিহাৰী দাম, মুৰব্বী প্ৰবক্তা, হিচাপশাস্ত্ৰ বিভাগ, গুৱাহাটী কমাৰ্চ কলেজ, গুৱাহাটী।
- ৰমেন বৰ্মণ, প্ৰবক্তা, হিচাপশাস্ত্ৰ বিভাগ, গুৱাহাটী কমাৰ্চ কলেজ।
- হৰি প্ৰসাদ কলিতা, প্ৰবক্তা, হিচাপশাস্ত্ৰ বিভাগ, ৰাধাগোবিন্দ বৰুৱা মহাবিদ্যালয়।

২০২২ চনৰ সম্পাদনা সমিতি

- ড° জি. জি. বনিক, সহযোগী অধ্যাপক, গুৱাহাটী কমাৰ্চ কলেজ, গুৱাহাটী।
- ড° জেকব কোঁৱৰ, সহকাৰী অধ্যাপক, ডি এইছ এছ কে কমাৰ্চ কলেজ, ডিব্ৰুগড়।
- ড° দিগন্ত কুমাৰ দাস, সহকাৰী অধ্যাপক, লখিমপুৰ কমাৰ্চ কলেজ, লখিমপুৰ।

সূচীপত্ৰ

অধ্যায় 1

হিচাপকৰণৰ পৰিচয়

1.1 হিচাপকৰণৰ অৰ্থ 2
1.2. তথ্যৰ উৎস হিচাপে হিচাপকৰণ 8
1.3. হিচাপকৰণৰ উদ্দেশ্যসমূহ 13
1.4. হিচাপকৰণৰ ভূমিকা 17
1.5. হিচাপকৰণৰ কিছুমান মূল পদ 19

অধ্যায় 2

হিচাপকৰণৰ তত্বমূলক ভিত্তি

2.1 সাধাৰণভাৱে গ্ৰহণযোগ্য হিচাপকৰণৰ নীতি 31
2.2. হিচাপকৰণৰ মূল ধাৰণাসমূহ 32
2.3 হিচাপকৰণৰ পদ্ধতি 44
2.4 হিচাপ কৰণৰ ভিত্তি 45
2.5 হিচাপকৰণৰ মানক 46
2.6 আই এফ. আৰ. এছ 50
2.7 সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰ 51

অধ্যায় 3

লেনদেন লিপিবদ্ধকৰণ - I

3.1. ব্যৱসায়িক লেনদেন আৰু উৎস দলিল 62
3.2 হিচাপৰ সমীকৰণ 66
3.3 ডেবিট আৰু ক্ৰেডিটৰ ব্যৱহাৰ 69
3.4 প্ৰাথমিক প্ৰবিষ্টিৰ বহী 80
3·5 খতিয়ন 92
3.6 জাবেদাৰ পৰা খতিয়নভুক্তিকৰণ 95

অধ্যায় 4

লেনদেন লিপিবদ্ধকৰণ-II

4.1. নগদ বা ৰোকৰ বহী 129
4.2 ক্রয় (জাবেদা) বহী 161
4.3 ক্রয় ফিৰৎ (জাবেদা) বহী 164
4.4 বিক্রয় (জাবেদা) বহী 167
4.5 বিক্রয় ফিৰৎ (জাবেদা) বহী 169
4.6 প্রকৃত জাবেদা 177
4.7 হিচাপৰ সন্তুলন 180

অধ্যায় 5

বেংক মিলকৰণ বিবৃতি

5.1 মিলকৰণৰ প্রয়োজনীয়তা 208
5.2 বেংক মিলকৰণ বিবৃতিৰ প্রস্তুতি 213

অধ্যায় 6

উদ্বৃত্ত মিলন পত্র আৰু ভুলৰ সংশোধন

6.1 উদ্বৃত্ত মিলন পত্রৰ অর্থ 251
6.2 উদ্বৃত্ত মিলনপত্র প্রস্তুত কৰাৰ উদ্দেশ্যসমূহ 253
6.3 উদ্বৃত্ত মিলন পত্র প্রস্তুতকৰণ 256
6.4 উদ্বৃত্ত মিলন পত্রৰ মিলনৰ তাৎপর্য 262
6.5 ভুলৰ অনুসন্ধান 265
6.6 ভুলৰ শুধৰণি 266

অধ্যায় 7

অৱক্ষয়, ভৱিষ্য ব্যৱস্থা আৰু সঞ্চিত পুঁজি

7.1 অৱক্ষয় 315
7.2 অৱক্ষয় আৰু কিছুমান আনুষঙ্গিক পদ 318
7.3 অৱক্ষয়ৰ কাৰণ 319
7.4 অৱক্ষয়ৰ প্রয়োজন 321

7.5. অৱক্ষয়ৰ পৰিমাণত প্ৰভাৱ পেলোৱা উপাদানসমূহ 322
7.6 অৱক্ষয়ৰ পৰিমাণ নিৰ্ধাৰণ কৰাৰ পদ্ধতি 324
7.7 সৰল ৰৈখিক পদ্ধতি আৰু অৱলোপিত মূল্য পদ্ধতিৰ তুলনামূলক বিশ্লেষণ 330
7.8 অৱক্ষয় লিখনৰ পদ্ধতিবোৰ 332
7.9 সম্পত্তিৰ বিক্ৰী 343
7.10. বৰ্তমানে থকা সম্পত্তিত নতুনকৈ যোগ বা বৃদ্ধি হ'লে তাৰ প্ৰভাৱ 355
7.11 ভৱিষ্য ব্যৱস্থা 359
7.12 পুঁজি 362
7.13. গোপন পুঁজি 367

অধ্যায় 8

বিনিময় পত্ৰ

8·1 বিনিময় পত্ৰৰ অৰ্থ 379
8.2. প্ৰতিশ্ৰুতি পত্ৰ 382
8.3 বিনিময় পত্ৰৰ সুবিধাসমূহ 385
8.4 বিলৰ ম্যাদৰ পূৰ্ণতা 386
8.5 বিলৰ বাট্টাকৰণ 387
8.6 বিলৰ পৃষ্ঠাংকন 387
8.7 হিচাপকৰণৰ ব্যৱস্থা 387
8.8 বিল প্ৰত্যাখ্যান 397
8.9 বিল নবীকৰণ 405
8.10 বিলৰ অৱসৰ 408
8.11 প্ৰাপ্য বিলৰ বহী আৰু প্ৰদেয় বিলৰ বহী 411
8.12. উপযোজক বিল 423

ভাৰতীয় সংবিধান
(Constitution of India)
প্ৰস্তাৱনা
(The Preamble)

আমি ভাৰতৰ জনগণে ভাৰতক এখন সাৰ্বভৌম সমাজবাদী ধৰ্মনিৰপেক্ষ লোকতান্ত্ৰিক গণৰাজ্যৰূপে গঠন কৰিবলৈ, তথা ইয়াৰ সকলো নাগৰিকৰ বাবে, সামাজিক, অৰ্থনৈতিক আৰু ৰাজনৈতিক ন্যায়, চিন্তা, অভিব্যক্তি, বিশ্বাস, ধৰ্ম আৰু উপাসনাৰ স্বাধীনতা, প্ৰতিষ্ঠা আৰু সুযোগৰ সমতা লাভ কৰিবলৈ আৰু তেওঁলোকৰ সকলোৰে মাজত ব্যক্তিৰ মৰ্যাদা তথা জাতীয় ঐক্য আৰু সংহতি সুনিশ্চিতকাৰী ভ্ৰাতৃভাব বৃদ্ধি কৰিবলৈ নিষ্ঠা সহকাৰে সংকল্প কৰি— আমাৰ এই সংবিধান সভাত আজি ১৯৪৯ চনৰ নৱেম্বৰ মাহৰ ষষ্ঠবিংশদিৱসত এই সংবিধান গ্ৰহণ কৰিছোঁ, অধিনিয়মিত কৰিছোঁ আৰু নিজকে অৰ্পণ কৰিছোঁ।